

Hamar kommune
Postboks 4063
2306 HAMAR

Saksbehandler, innvalgstelefon
Merethe Kleiven, 61266083

Høring av og varsel om vedtak - tillatelse etter forurensingsloven til mudring, utfylling og peling/spunting i Mjøsa - Mjøsfronten - Hamar kommune

Hamar kommune har søkt om tillatelse etter forurensingsloven til graving- og utfyllingstiltak, samt peling/spunting i Mjøsa ved Hamar havneområde «Mjøsfronten». Statsforvalteren i Innlandet oversender utkast til tillatelse etter forurensingsloven og legger samtidig søknaden og utkastet til tillatelse ut på høring. Utkastet til tillatelse ligger vedlagt. Vi varsler samtid vedtak om gebyr for saksbehandlingen.

Alle kan sende innspill og kommentarer til søknaden og utkast til tillatelse til Statsforvalteren innen 6. september 2024.

Vi viser til søknad datert 08.02.2024 og komplettering 19.06.2024 fra Hamar kommune om tillatelse etter forurensingsloven til mudring- og utfyllingstiltak, peling/spunting i Mjøsa i forbindelse med utvikling av Hamar havneområde – Mjøsfronten. Statsforvalteren varsler med dette at vi vurderer å gi tillatelse i tråd med søknad på visse vilkår. Utkast til tillatelse ligger vedlagt.

Vi ber samtidig Hamar kommune om å informere om høringen på egne nettsider og gjøre saksdokumentene tilgjengelige for offentlig gjennomsyn. Statsforvalteren vil legge dokumentene ut på egen nettside og sørge for kunngjøring i Hamar Arbeiderblad.

Alle kan sende innspill og kommentarer til både søknaden og utkast til tillatelse. Innspillene sendes Statsforvalteren i Innlandet innen 6. september 2024.

Varsel om vedtak

Statsforvalteren i Innlandet varsler med dette at vi vil gi tillatelse til midlertidig anleggsvirksomhet med mudring, utfylling, peling og spunting i Mjøsa i forbindelse med utviklingen av Mjøsfronten i Hamar kommune. Utkast til tillatelse med tilhørende vilkår, samt søknaden følger vedlagt.

Høring av søknad og utkast

Utkast til tillatelse og alle søknadsdokumenter legges ut til offentlig gjennomsyn. Eventuelle merknader til vedlagt utkast til tillatelse med vilkår kan sendes til Statsforvalteren innen 6. september 2024.

Statsforvalteren vil deretter vurdere innkomne merknader og deretter fatte vedtak i saken. Vedtaket vil kunne påklages av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse.

Bakgrunn

Hamar kommune ønsker å utvikle Hamar havneområde «Mjøsfronten» til å bli et flerbruksområde og en offentlig møteplass. Utviklingen av området Mjøsfronten vil skje etappevis, og Hamar kommune har søkt om tillatelse etter forurensingsloven til mudre- og utfyllingstiltak i Mjøsa, samt peling/spunting i forbindelse med gjennomføringen av etappe 1 a og b av prosjektet «Mjøsfronten». Mjøsfronten er en del av Hamar sentrumsplan.

Planlagt tiltak innebærer fjerning av eksisterende molo og «skråbrua» som ligger parallelt med Skibladnerbrygga, og deler av kaikonstruksjonene tilknyttet dagens gjestehavn. Det er også planlagt forlengelse av Skibladnerbrygga, flytting av zipline, samt etablering av ny promenade langs dagens strandkant i gjestehavna og langs brygga. Figur 1 er en konsepttegning som viser det planlagte arbeidet, som innebærer fjerning av masser og konstruksjoner, utfylling og peling/spunting i Mjøsa.

Alt arbeid, med unntak av ev. peling skal gjennomføres tørt i perioder med lav vannstand med gravemaskin fra land. Det er på grunn av forurensete sedimenter ikke ønskelig med midlertidige fyllinger for gjennomføring av peling i forbindelse med forlengningen av Skibladnerbrygga. Pelingen er derfor tenkt gjennomført fra lekter. Denne aktiviteten vil derfor gjennomføres i perioder med høyere vannstand.

Gjennomføringen av omsøkt tiltak vil kunne føre til forurensning i hovedsak i form av spredning av partikler, forurensete sedimenter, samt støy og støv.

Lovgrunnlag og forutsetninger

Hjemmel i lov

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensingslovens bestemmelser, jf. forurensingsloven § 11 og forurensingsforskriftens kapittel 22. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forureningsmyndighet for midlertidig anleggsvirksomhet og mudre- og utfyllingstiltak, jf. rundskriv T-3/12.

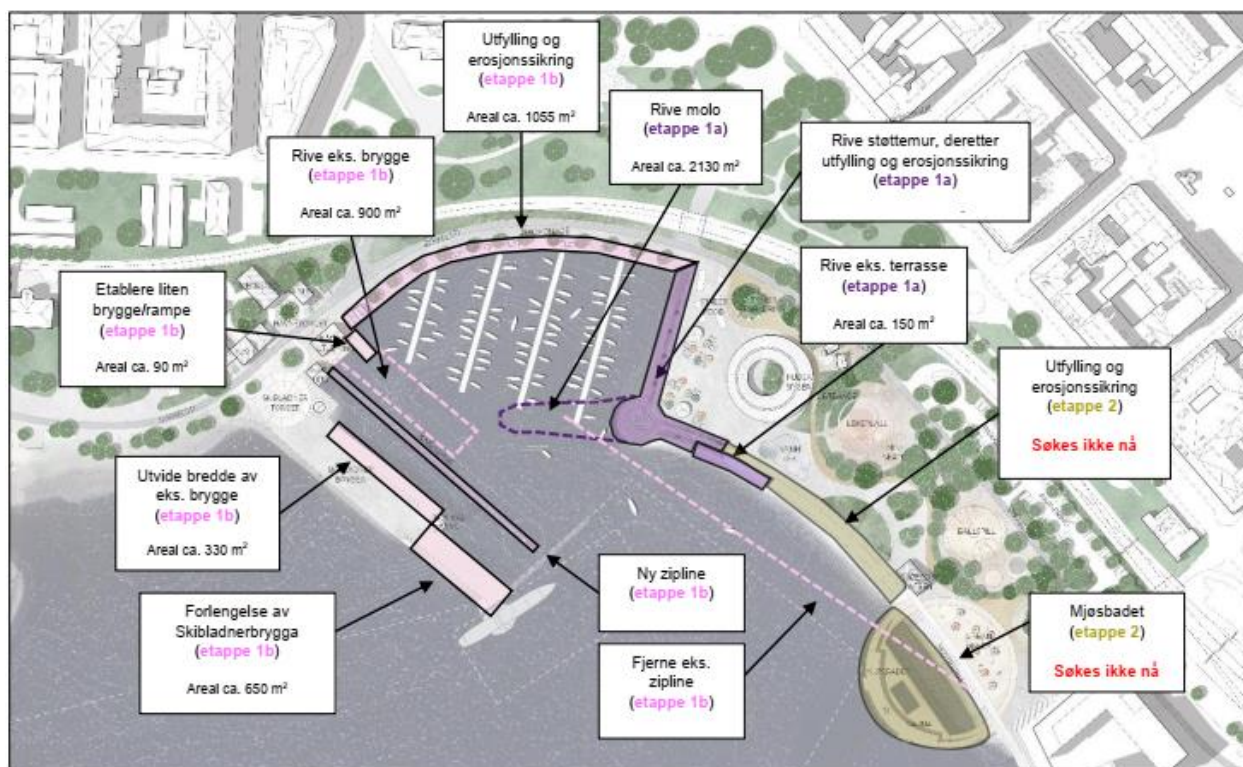
Forholdet til plan- og bygningsloven

Det er ikke vedtatt noen reguleringsplan for området som er berørt i søknad om tillatelse etter forureningsloven. Området er innlemmet i kommunedelplan for Hamar sentrum, vedtatt 24.05.2023. I planbestemmelse § 3.6.1 e. framgår det at deler av arbeidet knyttet til utviklingen av Mjøsfronten kan «uten regulering etableres tiltak som retter seg mot allmenheten og som bidrar til aktivitet i området. Det kan herunder bygges nedtrappet brygge i ytterkanten av Åttemetesplanet, etableres aktivitetsanlegg og enkle paviljongbygg/boder for serveringsvirksomhet og utleie av utstyr, samt opparbeides beplantning og ferdelsesoner for gang, sykkel og bil.» Det følger videre av § 3.6.1 f. at større tiltak som innebærer vesentlig landskapsmessige endringer, fare for forurensning eller andre vesentlige konsekvenser krever reguleringsplan.

Statsforvalteren stilte derfor, i brev datert 27.10.2023, spørsmål om tiltakene i etappe 1 a og b i sin helhet kan gjennomføres uten reguleringsplan, da vi mener det foreligger fare for forurensing i denne delen av prosjektet Mjøsfronten. Det innebærer også behov for en tillatelse etter forurensingsloven for gjennomføring av tiltaket.

Hamar kommune som planmyndighet har i et notat datert 24.11.2023 vurdert om tiltakene i etappe 1a og b for Mjøsfronten vil utløse krav om reguleringsplan. De konkluderte med at etappe 1 a og b kan gjennomføres uten at det utløser krav om regulering. Statsforvalteren tar dette til etterretning.

Figur 1. Figuren er hentet fra søknaden og viser en modifisert konsepttegning av Mjøsfronten som ved hjelp av figurer og tilhørende tekstboks fremhever hvor rivning av eksisterende konstruksjoner (stiplede linjer) og planlagt områder med bygging med betydning for innsjø (heltrukket og innfylt). Farger er relatert til hvilken etappe de tilhører (lilla = etappe 1a og rosa = etappe 1b jf. figur 3). Se også vedlegg 2 for opprinnelig tegning hentet fra designmanual for Mjøsfronten.

Statsforvalterens vurdering

Utslipp til vann

Som et generelt utslippsreducerende tiltak er det lagt som vilkår at tiltaket, så langt som mulig skal gjennomføres tørt når vannstanden i Mjøsa er lav. For arbeid som utføres i vann, f.eks. peling, er det stilt krav om at partikelspredning skal forhindres gjennom etablering av en partikkelbarriere eller på annen måte forhindre spredning av partikler. Det er videre satt krav om at ev. mellomagring av masser på land ikke skal føre til avrenning av partikler eller annen forurensing til Mjøsa.

Forurensede sedimenter

Det er gjennomført undersøkelser av sedimentene i tiltaksområdet for etappe 1a og b, i tråd med nasjonale veiledere og standarder. Resultatene fra analysene ble klassifisert iht. tilstandsklasser gitt i

veileder M608/2016 Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. Resultatene viser at konsentrasjonen av miljøgifter i de undersøkte sedimentene er forhøyet for flere av de analyserte parametrene og tiltaksområdet vurderes som forurenset. Det samme gjelder sedimenter i referansepunkt ca. 700 m utenfor tiltaksområdet. Funn av høye konsentrasjoner av miljøgifter er hovedsakelig knyttet til ikke-klorerte organiske (PAH₁₆), klorerte organiske forbindelser (PCB₇), tungmetaller og TBT. Dette i kombinasjon med at kornfordelingsanalysen tyder på at massene domineres av finstoff, tilsier at det er et vesentlig spredningspotensial. Det settes derfor krav til at all mudre- og utfyllingsaktivitet skal gjennomføres tørt, ved lav vannstand. Ved peling/spunting, som er antatt utført fra lekter, skal det installeres barriere som hindrer spredning av partikler, og med det også assosiert forurensing. Forurensede masser som graves opp skal leveres til godkjent avfallsmottak.

Det er gjennomført risikovurdering av de forurensede sedimentene i tråd med veilederen M-409/2015 Risikovurdering av forurenset sediment. Fordi det legges opp til en bruk av området som inkluderer bl.a. bading ble det også gjort en delvis trinn 2 risikovurdering, jf. M-409/2015, for å vurdere risikoen for human helse og behov tiltak. Konklusjonen er at det ikke foreligger uakseptabel risiko for human helse med tanke på framtidig benyttelse av området og at tiltak av den grunn ikke er nødvendig.

Det er også påvist tilnærmet lik grad av forurensing i prøvene tatt på referansestasjonene ca. 700 m utenfor tiltaksområdet. Dette indikerer at omfanget av forurensingen har lokalt stor utbredelse. Vår vurdering er derfor at det ikke er rimelig å pålegge tiltakshaver opprydding av forurensingen innenfor tiltaksområdet så lenge det ikke foreligger risiko for human helse ved framtidig bruk av området. Tiltakshaver vil derimot måtte gjennomføre avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensede sedimenter som en følge av de planlagte tiltakene.

Støy

Anleggsvirksomhet vil kunne føre til forurensing i form av støy. Vi har i utslippstillatelsen satt vilkår om at arbeidene ikke skal overskride støygrensene i retningslinjen T-1442/2021, jf. punkt 7.1 i utkast til tillatelse.

Arbeidet vil ikke bare påvirke befolkningen, men også vannlevende organismer og fugl. Tiltaksområdets nærhet til Åkersvika naturreservat som har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl, gjør at vi anser luftbåren støy og påvirkning av fugl som mest sårbart. For å ivareta de mest sårbare periodene for fugl i våtmarksområdet er det i verneforskriften for Åkersvika satt ferdselsforbud i perioden mellom 1. april og 31. mai. Anleggsaktivitet, da spesielt peling, vil kunne medføre mye støy som kan spre seg langt over åpent vann fra tiltaksområdet til reservatet. Vi har derfor valgt å begrense anleggsvirksomheten til perioden 1. juni – 31. mars.

Forholdet til naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven (nml.) § 7, skal §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. I § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Vår vurdering er at kunnskapsgrunnlaget er godt nok for å vurdere effekten tiltaket kan ha på både terrestrisk og akvatisk biota. Føre-var prinsippet, jf. nml. § 9, vil derfor heller ikke gjøre seg gjeldene. Vi ser heller ikke at den samlede belastningen, jf. nml. § 10, i på økosystemet vil øke vesentlig som følge av dette tiltaket så lenge det gjennomføres i tråd med vilkårene satt i tillatelsen.

Bunnforholdene i tiltaksområdet oppgis å være preget av enten steinsubstrat fra tidligere anlagt molo og øvrig utfylling uten noe kantvegetasjon, eller bløt mudderbunn. Dette tilsier at området er lite egnet som gyteområde for fisk. Når det gjelder edelkreps kan det derimot ikke utelukkes da det finnes sprengsteinfyllinger innenfor tiltaksområdet som kan gi relativt gode livsbetingelser for edelkreps på grunn av god tilgang til skjul. Men, med tanke på at tiltakene skal gjennomføres tørt ved lav vannstand, vil man tro at risikoen for påvirkning av individer av edelkreps er betydelig redusert. Fjerningen av moloen, som i dag teoretisk kan ha egnet habitat for edelkreps, kan medføre en negativ konsekvens for edelkreps. Men, konsekvensen bedømmes å være liten med tanke på det begrensede arealet moloen utgjør i dag. Kantsonen i og i nærheten av tiltaksområdet er i dag helt fraværende, og det er heller ikke registrert noe verdifull vegetasjon innenfor tiltaksområdet.

Samlet sett er vår vurdering at tiltaket ikke vil påvirke akvatisk biota på en slik måte at tiltaket ikke kan tillates. Tiltaket i sin helhet er begrenset i omfang og tiltaksområdet, som i dag er svært påvirket av infrastruktur, båthavner osv., har svært redusert habitatkvalitet. I tillegg er majoriteten av det berørte innsjøarealet innenfor Mjøsas reguleringszone (mellom HRV og LRV¹).

På grunn av tiltaksområdets nærhet til Åkersvika naturreservat med tanke på luftbåren støy har vi ved vurdering av nml. § 49, valgt å legge begrensning i tid for gjennomføring av støyende aktivitet med innslag av høy lyd som f.eks. peling/spunting. Det er kun lov å utføre støyende arbeid i perioden 1. juni – 31. mars. Dette sikrer den mest sårbare tiden for fugl i reservatet 1. april – 31. mai, jf. verneforskriften for Åkersvika naturreservat.

Forholdet til vannforskriften

I forskrift om rammer for vannforvaltningen er det gitt miljømål for at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, jf. § 4.

Mjøsa har i dag god økologisk tilstand, dårlig kjemisk tilstand i hovedsak som følge av diffuse langtransportert forurensning. Tiltaket er begrenset i både omfang og tid, og det skal i all hovedsak gjennomføres tørt. Det forventes derfor ikke at tiltaket skal påvirke Mjøsas tilstand og vurdering av vannforskriftens § 12 er derfor ikke nødvendig.

Forhåndsvarsel om gebyr

I henhold til forurensingsforskriftens § 39-3 skal tiltakshaver betale gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Vi varsler med dette at vi vil fatte vedtak om gebyr på kr 44 300 for arbeidet med tillatelsen, noe som tilsvarer sats 6 i forurensingsforskriftens § 39-4. Vedtak om gebyr vil kunne påklages.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Merethe Kleiven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

---

¹ HRV = Høyeste regulerte vannstand, LRV = Laveste regulerte vannstand

Vedlegg:

- 1 Søknadsbrev.docx
- 2 Vedlegg 1A Søknad om fysiske tiltak i vassdrag (RIM-02) E02.pdf
- 3 Vedlegg 1B Soknadsskjema utfylling-mudring i vassdrag.pdf
- 4 Vedlegg 2 Oversiktskart.pdf
- 5 Vedlegg 3 Delprosjekt etappe 1a.pdf
- 6 Vedlegg 4 Tversnitt Småbåthavn.pdf
- 7 Vedlegg 5 Datarapport sedimentundersøk (RIM-01).pdf
- 8 RIM03_Risikovurdering-Mjøsfronten_J01
- 9 Utkast til tillatelse

Kopi til:

VASSDRAGSFORBUNDET FOR MJØSA MED
TILLØPSELVER

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091
Majorstua

0301 OSLO

DRIV prosjektstyring AS

Innlandet fylkeskommune

Pb. 4404

2325 HAMAR